

Aan de commissie
Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven,
Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ

Beste commissieleden,

Op 30 november 2023 bij de behandeling van het Nieuwe Rotterdamse Onderwijsbeleid in uw Raad, heb ik u toegezegd om tijdens de sectorkamer voortgezet onderwijs (vo), een inventarisatie te doen naar de alternatieve mogelijkheden voor leerlingen met 'onhoudbaar gedrag' (23bb008247).

Op 8 februari 2024 heb ik een brief (24bb000809) naar uw commissie gestuurd waarin ik heb voorgesteld om in gesprek te gaan met de sectorkamer vo over de vraag of de bestaande mogelijkheden als toereikend, effectief en laagdrempelig worden ervaren. Naar aanleiding van de verkenning die is gedaan in 2021 (23bb007107), worden leerlingen in overleg met ouders/verzorgers geplaatst op een van de volgende onderwijsvoorzieningen:

1. Een andere school binnen het voortgezet onderwijs (VO);
2. Tijdelijk op het Ortho Pedagogisch Didactisch Centrum (OPDC)
3. Een school binnen het voortgezet speciaal onderwijs (VSO);
4. Vanuit het VSO naar een andere VSO-school of onderwijsalternatief.

De zorg die uw commissie uitsprak is dat het onderwijsveld onvoldoende mogelijkheden ervaart om leerlingen (tijdelijk) elders te plaatsen.

Ons uitgangspunt is dat alle kinderen en jongeren, met of zonder ondersteuningsvraag, zoveel mogelijk met elkaar naar school kunnen gaan. Dat kan alleen als we een stabiele, passende en veilige setting weten te realiseren.

Uitdagingen in het onderwijs kunnen niet allemaal opgelost te worden door alleen te kijken naar het gedrag van leerlingen. Om inclusief onderwijs te bereiken, is het ook belangrijk dat we kijken naar de context. We zien in heel het land dat het jeugdhulpgebruik stijgt, gedrag steeds meer gemedicaliseerd wordt en de zorgkosten daardoor onhoudbaar groeien. Om het tij te doen keren, is het nodig dat we anders naar gedrag kijken. Niet alleen naar het gedrag zelf, maar ook naar de oorzaak hiervan. Wanneer een licht verstandelijke beperking bij een leerling bijvoorbeeld niet herkend wordt en deze als gevolg daarvan op school overvraagd wordt, leidt dit vanzelf tot probleemgedrag. De

oplossing zit dan niet alleen in het aanpakken van dat gedrag, maar in het erkennen van de problematiek die daarachter speelt en het aanpassen van het onderwijs en de onderwijsondersteuning daaraan. Door de expertise vanuit het speciaal onderwijs en de zorg (bijv. op het gebied van trauma sensitief werken) de scholen in te halen, kunnen wij scholen hierin helpen.

Met onze inzet in de schil om de school en een betere aansluiting tussen de beleidsterreinen onderwijs, preventie en jeugdhulp willen we scholen en leraren zoveel mogelijk bij deze opgave ondersteunen. In deze brief licht ik dit nader toe.

Convenant Veiligheid in en om het onderwijs

Het aanbod zoals weergegeven in 2021 is nog steeds actueel. Sindsdien zijn er echter stappen gezet in de uitbreiding en intensivering van het aanbod, zoals het jongerenwerk op school en de schoolzorgteams. Naast deze uitbreiding is ook een beweging gemaakt in het 'ambulantiseren' van onderwijsalternatieven. De ambulante onderwijs hulp op school zorgt ervoor dat het gedrag op school en in de klas weer hanteerbaar wordt. Het herstel van een veilige pedagogische setting in en om de school staat ook centraal in het convenant Veiligheid in en om het onderwijs (23ba007543). Dit convenant vertegenwoordigt een gezamenlijk streven om de samenwerking tussen gemeente, onderwijsinstellingen en veiligheidspartners te verbeteren, zodat we bijvoorbeeld beter in staat zijn om overlastgevend scholieren aan te pakken. Vanuit het onderwijsveld zijn er geen signalen om een extra onderwijsalternatief op te zetten.

Aansluiting onderwijs, preventie en jeugdhulp

Tijdens de sectorkamer vo op 22 april 2024 is de opgave aansluiting onderwijs, preventie en jeugdhulp, en specifiek residentieel onderwijs, met de schoolbesturen besproken. Tijdens dit gesprek is ingezoomd op de acties die de gemeente in samenwerking met de schoolbesturen en Koers VO de komende tijd gaat ondernemen om de aansluiting te verbeteren en ervoor te zorgen dat kinderen/jongeren (eerder op) een passende plek in het onderwijs zitten. Zoals gezegd is de centrale ambitie die ik daarin nastreef het realiseren van inclusief onderwijs, zoals ook omschreven in mijn Nieuwe Rotterdamse Onderwijsbeleid. Het uitgangspunt binnen deze ambitie is dat kinderen en jongeren met en zonder ondersteuningsbehoefte met elkaar naar school gaan. Uiteraard zie ik in deze ontwikkeling nog steeds een belangrijke rol weggelegd voor:

- Het gespecialiseerd onderwijs, voor sommige kinderen en jongeren is dat de meest passende plek. Bovendien is binnen het gespecialiseerd onderwijs veel expertise aanwezig die ingezet kan worden in het regulier onderwijs, om te voorkomen dat kinderen/jongeren alsnog doorverwezen worden naar het gespecialiseerd onderwijs.
- Wanneer het ondanks deze inspanningen met sommige leerlingen toch misgaat vanwege problematisch gedrag, dan zijn er voorzieningen beschikbaar waar deze leerlingen (tijdelijk) passende zorg en begeleiding kunnen krijgen. Zoals het OPDC, waar jongeren in de leeftijd tussen 12 en 18 jaar terecht kunnen die in complexe situaties verkeren. De jongeren worden tijdelijk op het OPDC geplaatst en krijgen onder andere extra ondersteuning vanuit de jeugdhulp.
- Ook werkt de gemeente Rotterdam (onder verantwoordelijkheid van wethouder Buijt) samen met de samenwerkingsverbanden PPO (Passend Primair Onderwijs) en Koers VO binnen landsdeel Zuid-West aan het vormgeven van residentieel onderwijs. Vanuit het ministerie van OCW is de opdracht aan de samenwerkingsverbanden gegeven om verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van en passend onderwijs te bieden aan jeugdigen die tijdelijk verblijven in een residentiele voorziening (uitgezonderd jeugdigen in een justitiële jeugdinrichting). Binnen residentieel onderwijs worden kinderen en jongeren geholpen waarbij de zorgvraag zo groot is of er zoveel problemen zijn in de thuissituatie, dat het beter is dat zij tijdelijk in een andere setting

verblijven en daar onderwijs (via de instellingsschool) en zorg ontvangen. Wanneer zij vervolgens terugstromen naar huis of een andere plek waar zij langdurig kunnen wonen (pleegzorg, gezinshuis, kleinschalige woonvoorziening), gaan ze ook weer terug naar de eigen school. Er zijn vanuit het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de samenwerkingsverbanden om hier extra begeleiding voor in te zetten. Denk hierbij aan de voorziening zoals het Educatief Centrum die gespecialiseerd is in het geven van onderwijs aan onder andere deze doelgroep, of aan begeleiding voor de leerling en de school (leerkrachten/schoolteam) om te zorgen voor een soepele overgang.

Naast deze voorzieningen investeer ik ook in het verstevigen van de basis in het regulier onderwijs. Hiermee wil ik al in een eerder stadium voorkomen dat kinderen en jongeren (tijdelijk) elders geplaatst moeten worden. Wanneer kinderen en jongeren namelijk eenmaal op een andere plek worden geplaatst, blijkt het in de praktijk erg lastig om weer terug te stromen in het reguliere onderwijs. Ik werk daarom samen met wethouders Achbar en Buijt om het aanbod van preventie, welzijn en jeugdhulp dichterbij en in het onderwijs te organiseren en een sterke schil om de school te realiseren. Het streven hierbij is dat leraren zich voldoende handelingsbekwaam voelen om les te geven aan een diverse groep.

Daarnaast werken we als gemeente samen met de samenwerkingsverbanden, schoolbesturen, jeugdhulpaanbieders en aanbieders van preventief aanbod in de Taskforce Dekkend Netwerk. Met deze taskforce werken we aan oplossingen die moeten zorgen voor een dekkend netwerk voor alle kinderen en jongeren in de stad aansluitend bij de vraag van deze kinderen en jongeren. We doen dit vanuit de urgentie, maar altijd in combinatie met een plan voor de lange termijn. We kijken naar wat er in de basis ontbreekt, wat preventief ingezet kan worden en waar jeugdhulp de oplossing kan zijn.

De bespreking in de sectorkamer vo van 22 april zie ik als het begin van dit gesprek. Tijdens de volgende sectorkamers zal dit thema opnieuw worden geagendeerd om met de schoolbesturen en Koers VO verdere stappen te zetten in de samenwerking. Over de voortgang op de opgave aansluiting onderwijs, preventie en jeugdhulp en inclusief onderwijs wordt u geïnformeerd bij de voortgangsrapportage van het NROB.

Hiermee vertrouw ik erop u voldoende te hebben geïnformeerd en de toezegging 'Nieuw Rotterdams Onderwijsbeleid 2024 -2027 – Inventarisatie sectorkamer' (23bb008247) hiermee te hebben afgedaan.

Met vriendelijke groet,

Said Kasmi
Wethouder Onderwijs, Cultuur, Evenementen